

Українська БАЙКА

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2013

Павло
БІЛЕЦЬКИЙ-НОСЕНКО
(1774—1856)

ЛЬВИНИЙ РОЗДІЛ

Якось Собака, Вовк да ще шкодливий Кіт —
Міщани, той з села, той з гаю чи й з рокіт,
В товариштво зі Львом-вельможей

поєднались,

Єдиностайне так собі обов'язались,
Щоб рівні всіх були — чи шкода, чи й бариш;
Ніхто б собі не бгав од зября в долю більш.
Якось Олень попавсь Собаці у тенета.

І, сподіваючись і шкурки, і бенкета,
Шамнула звати всіх, і Лев ділить прибіг.

Що всіх четвірка їх,

Лев зараз зрахував на кігтях без помилки

Й здобичу розідрав на стільки.

Взяв кращую собі із головою часть.

— Се мні, — казав, — я Лев, за те ж

і маю власть;

І об сьому ні слова;
Другую чверть улова
Беру собі ж за те, що я між вас
І всіх звірей грізніший;
До третьої всім зась!..
Чи чули? Се за те, як бачте, я міцніший,
Хто дужчий, той і прав.
А сей шматок четвертий
Чи тільки б хто зайняв,
Той буде сам пожертий.

ЖІНКИ ДА ТАЙНА

Ніщо не муля так, як інколи у роті
У жінки молодой язик,
Коли що ввіриш на самоті
Да ще й попросиш, щоб вона тобі ні пик.
Один селянський жмуд хотів ізвідать жінку —
Чи можна тайну їй ввірять?
Для сього уночі улігся на перинку,
Почав пручатися, чимдуж стогнать:
— Ох, леле! Лишенько!.. Терплю пекельні
муки!..
Рятуй!.. А се ж бо що — дивись!
Свіжісеньке яйце я зніс!
— Яйце? — Еге, дивись! — Да й дав курине в руки.
— Оце ж! — Гляди ж мені, нікому не кажи!
Язык на прив'язі держи!
Бо люди назовуть мене за тее квочкой! —
І жінка заклалась нікому не казать.
Мовляла, щоб взивав її бісовської дочкой,
Коли б одважилась брехать.
Но клятва зслизла геть із мракою за ночкой,
Бо так цікава річ, ще тайная, з яйцем

(Як той казав), у ней ось на душі вагніла,
І, бідная, із ней місцинки не зогріла;
Чимсвіт повіялась до кумоньки прямцем.
— Магай бі! Кумонько!

А що ти, серце, знаєш?..

Да тільки я боюсь, ти іншим перескажеш.

Оце-то вдивовиж! Таких чудес,

Повір, як світ настав, не чули ще до днесь.

Як люди вчують, мні достанеться по спині...

Гляди ж... Мій чоловік сю ніч яйце ізніс,

Да ще здоровее такеє, мов з гусині.

— Чи справді?.. — Глянь оце ж, яке чудне, дивись!

Крий світе, кумонько! Ні пикни, бережись!

— Чи справді же? Да я такого й не чувала, —

Сусідка в одповідь. — Іди ж, не бійсь!

Не на таку напала,

Я так мовчлива, мов карась! —

(А вже мордує й сю, яйце в печінках мучить).

Щоб швидше тугу збуть, із відрами знялась

К криниці за водой. Тут трапилось улучить

Куму да тітоньку, ще трьох якихсь жінок.

Ось там... кілька води, добудеш новинок!

Вона, сердешная (бо їй припало гірко),

Вагу щоб з серця знять,

Зверзла: — Сусід мій зніс сю ніч яєць четвірко...

ЗМІСТ

ПАВЛО БІЛЕЦЬКИЙ-НОСЕНКО

Львиний розділ	5
Жінки да тайна	8
Зелена корова	11
Селянин да його діти	14
Дві кухви	16
Працьовитий ведмідь	17
Тяжба	20
Снігур да крук	22

ЄВСТАФІЙ РУДИКОВСЬКИЙ

Звіриний мор	24
--------------------	----

ПЕТРО ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ

Пан та собака	28
---------------------	----

ОЛЕКСА СТОРОЖЕНКО

Кури та собака	37
----------------------	----

ЛЕВКО БОРОВИКОВСЬКИЙ

Моя байка	40
Свій дім — своя воля	41

Багатий, бідний	42
Клим п'яний	44
Суд	45
Дурний і розумний	46
Любов	47
Хомина услуга	48
Хомина жінка	49
Злодій	50
Скупий	51
Лікар та здоров'я	52
Пан	53

ОСИП БОДЯНСЬКИЙ

Орел і черепаха	54
-----------------------	----

ЄВГЕН ГРЕБІНКА

Цап	56
Ведмежий суд.....	58
Пшениця.....	59
Маківка.....	60
Школяр денис	61
Гай да сокири.....	62
Грішник	63
Ворона і ягня	65
Мірошник	67

ПЕТРО ОГІЄВСЬКИЙ-ОХОТСЬКИЙ

Пані і дві челядки	70
Лисиця і мужик	74

ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ

Гоголь і ворона	77
Щиглик	79

ПЕТРО ПИСАРЕВСЬКИЙ

Пан	80
Панське слово — велике діло	82

ВОЛОДИМИР АЛЕКСАНДРОВ

Звіряча рада	85
--------------------	----

ЛЕОНІД ГЛІБОВ

Вовк і кіт	89
Вовк і вівчарі	91
Лебідь, щука і рак	93
Лисиця і ховрах	94
Вовк і лисиця	97
Мірошник	99
Жаба й віл	101
Миша й пацюк	104
Вовк та мишеня	105
Зозуля й півень	107
Лев та миша	109
Два кума	112
Синиця	115
Шпак	117

Щука	120
Торбина	123
Пан на всю губу	125
Деревце	128
Осел і хазяїн	131
Муха й бджола	134
Квіти	137
Громада	140
Собака й кінь	142
Вівці та собаки	144
Вередлива дівчина	145
Коник-стрибунець	148
Півень і перлінка	150
Лев-дідуган	151
Осел і соловей	153
Будяк і васильки	155
Ластівка й шуліка	158
Дідок і вітряки	160
Дуб і лозина	163
Жук і бджола	165
Жвавий хлопчик	168
Цуцик	171
Зозуля й горлиця	175
Лисиця й виноград	177
Тінь і хлопчик	179
Хмелина і лопух	181

Трандафіль і свиня	183
Чабан і комар	184

РОДІОН ВІТАВСЬКИЙ

Лисиця і бабак	186
----------------------	-----

СТЕПАН РУДАНСЬКИЙ

Ворона і лис	188
--------------------	-----

ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ

Кіт і лис	191
Кінь	193

МИКОЛА ПЕТРОВ

Обід у ведмедя	195
----------------------	-----

МИХАЙЛО СТАРИЦЬКИЙ

Наймит та хазяїн	197
Мавпа та окуляри	199
Слін на гетьманстві	201
Коріння та листки	203
Мавпа та дзеркало	205
Селянин у біді	206
Зайко на влогах	208
Вовк на псарні	210

ПАВЛИН СВЕНЦІЦЬКИЙ

Міхур	212
Два коні	213
Дід і камінь	214

ІВАН ВЕРХРАТСЬКИЙ

Два приятелі	215
Ворона і рак	217

ОЛЕНА ПЧІЛКА

Миша-городянка і миша-хуторянка	218
---------------------------------------	-----

ІВАН ФРАНКО

Звірячий парламент	222
Вівця й цап	225

ТРОХИМ ЗІНЬКІВСЬКИЙ

Рибалка та риба	227
Ненажерливість собача	229

ВІТАЛІЙ БОРОВИК

Осел і воля	230
-------------------	-----

МИКОЛА КУЗЬМЕНКО

Суд.....	232
Пан та собака	234

БОРИС ГРІНЧЕНКО

Осли на парнасі	235
Циган та хлібороб	238
Кінь та воли	239
Вовчиця та горлиця	240

Кури та ластівка	242
Жайворонок та свиня	244

ВОЛОДИМИР САМІЙЛЕНКО

Невдячний кінь	246
----------------------	-----

